

בש"פ 8647/16 - גיא כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8647/16

כבוד השופט ס' ג'ובראן
גיא כהן

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 10.10.2016 במ"ת 40158-09-16 שניתנה על
ידי כבוד השופט א' רון

ט"ו בחשון התשע"ז (16.11.2016)

תאריך הישיבה:

עו"ד ליה פלוס

בשם העורר:

עו"ד נעימה חינואוי-כראם

בשם המשיבה:

החלטה

1. לפניי ערר בהתאם לסעיף 53(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט ר' אלכסנדר) מיום 10.10.2016, במסגרתה הוחלט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו.

ההליכים עד כה

עמוד 1

2. ביום 16.9.2016 הוגש נגד העורר כתב אישום, המייחס לו עבירות של ניסיון לייבוא סמים מסוכנים, לפי סעיף 13 + סעיף 19 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ומתן אמצעים לביצוע פשע, לפי סעיף 498 לחוק העונשין.

על פי המתואר בכתב האישום, במהלך חודש מאי 2016 או בסמוך לכך, קשר העורר קשר עם סלימאן אבו גלידן (להלן: סלימאן), ערן איבגי - גיסו של העורר (להלן: ערן) ויצחק נעמת-נגאת (להלן: סאני), לייבא 2 קילוגרם סם מסוכן מסוג קוקאין (להלן: הסם) מקולומביה לישראל, אשר יוטמנו בתוך מנוע של סירה (להלן: המנוע). זאת, על מנת למכור את הסם, להפיצו ולהפיק רווח כספי ניכר. במסגרת הקשר ולשם קידומו, סוכם כי העורר וסלימאן יחלקו ביניהם את הרווחים ממכירת הסמים. כן נקבע כי סאני יטוס לקולומביה לצורך רכישת הסמים והמנוע, הטמנתם של הסמים במנוע ושליחתם לישראל, וכי ערן יטוס אף הוא לקולומביה, ויהיה אחראי על ניהול הכספים שימשו לרכישת הסמים והמנוע ולשליחתם לישראל. בנוסף, סוכם בין העורר וערן כי עבור מילוי תפקידו של האחרון הוא יקבל 80,000 ש"ח מרווחי הסמים.

במהלך החודשים יוני-אוגוסט 2016, במועדים שונים, העבירו העורר וערן לסאני סך כולל של 11,000 דולר שמומנו על ידי סלימאן, לשם רכישת הסמים והמנוע ולשם מחייתו של סאני בקולומביה. בכסף ששלחו אליו, רכש סאני מנוע במשקל טון ובשווי 2,500 דולר, וכ-1,580 קילוגרם סם מסוג קוקאין (להלן: סם הקוקאין), אותו הטמין בבוכנות המנוע. במקביל, כדי להוציא לפועל את ייבוא המנוע ובתוכו הסמים, טיפלו העורר וערן בכל הקשור במשלוח המנוע מקולומביה לישראל. ביום 16.8.2016, בלא ידיעת העורר, סלימאן וערן, נערך חיפוש במנוע על ידי גורמי האכיפה בקולומביה, ונמצא סם הקוקאין, ובתיאום עם משטרת ישראל, הוצא סם הקוקאין מהמנוע. סמוך לאחר מכן, המנוע נשלח מקולומביה לישראל.

ביום 27.8.2016, לאחר הגעת המנוע לנתב"ג, הטמינו בלשי משטרת ישראל במנוע שתי שקיות קמח, כאשר בתוך אחת מהשקיות הטמינו שקית ובה 176 גרם מסם הקוקאין (להלן: שקית הקוקאין). בימים שקדמו להגעת המנוע לנתב"ג, טיפלו העורר וערן בגיוס הכספים והסדרת תשלומי המכס ומשלוח המנוע - שעמדו על סך של כ-55,000 ש"ח. ביום 30.8.2016, לאחר שהעורר וערן סיימו את הטיפול הביורוקרטי בהתרת הוצאת המנוע מנתב"ג, קבעו העורר וסלימאן כי העורר ידאג להובלת המנוע באותו יום לפזורה הבדואית באזור שדה בוקר (להלן: מקום מושבו של סלימאן).

ביום 30.8.2016 בשעות אחר הצהריים, בהאמינם כי סם הקוקאין נמצא במנוע, תיאמו העורר וערן משאית להובלת המנוע מנתב"ג למקום מושבו של סלימאן. בסמוך לאחר שליחת המשאית, הגיע ערן לפגוש את העורר, והשניים נסעו אף הם למקום מושבו של סלימאן. בשעה 19:30 לערך באותו היום, פגש נהג המשאית את סלימאן, וזה דאג לפריקת המנוע מהמשאית ולהובלתו למקום מושבו. זמן מה לאחר מכן, הגיעו העורר וערן למקום, ויחד עם סלימאן ואנשים נוספים מטעמו פנו לעבר המנוע, הוציאו מתוכו את שתי שקיות הקמח (שבאחת מהן שקית הקוקאין), ופנו לאוהל מגוריו של סלימאן, שם פתחו אותו ובדקו את תכולתו. בסמוך לאחר מכן, פשטו בלשי משטרת ישראל על האוהל ועצרו את העורר וערן, בעוד סלימאן הצליח להימלט מהמקום.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בבקשה נטען כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר בעבירות המיוחסות לו, וביניהן הפללתו על ידי שותפו

לעבירה. עוד נטען כי העבירות המיוחסות לעורר ונסיבות ביצוען מקימות לחובתו מספר עילות מעצר לפי סעיפים 21(א)(1) ו-21(א)(1)(ב) לחוק המעצרים, שכן קיים יסוד סביר לחשש ששחרורו יביא לשיבוש הליכי משפט, להתחמקות מהליכי שפיטה או מריצוי עונש מאסר, או יביא להעלמת רכוש, להשפעה על עדים או לפגיעה בראיות בדרך אחרת, וכן כי קיים חשש ששחרורו יסכן את בטחונו של אדם או את בטחון הציבור. כמו כן, נטען כי מכיוון שמיוחסת למשיב עבירה לפי פקודת הסמים, קמה לחובתו חזקת מסוכנות לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים. לבסוף, נטען כי לא ניתן להשיג את מטרות המעצר בעניינו של העורר בדרך של שחרורו לחלופת מעצר.

4. ביום 26.9.2016 התקיים דיון מעצר בעניינו של העורר, ובו טענה באת-כוחו כי ישנו כרסום ראיתי בעניינו של העורר. כן הדגישה באת-כוח העורר כי עברו הפלילי אינו מוכיח ואף אינו רלבנטי לעבירות בהן הוא מואשם. בדיון המעצר שהתקיים ביום 10.10.2016, בית המשפט המחוזי עמד על התשתית הראייתית הקיימת להוכחת המיוחס לעורר בכתב האישום וכן על גרסתו לאירועים. בית המשפט המחוזי מצא כי לא חל כרסום ראיתי, וכי התשתית הראייתית שהונחה בפניו היא מלאה, מבוססת איתנה ומוצקה. עוד באותו הדיון, לאחר שהצדדים טענו לעניין חלופת מעצר, בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בהחלטתו, בית המשפט הדגיש כי האינטרס הציבורי בעבירות סמים חמורות, המקבל את ביטוי גם בחזקת המסוכנות הקמה בעבירות מסוג זה, מצדיק מעצר עד תום ההליכים ללא חלופת מעצר. עוד התייחס בית המשפט המחוזי להשוואה שבין מצבו של העורר לבין מצבו של ערן, ולהבדלים שבין השניים. לבסוף, בית המשפט המחוזי מצא כי, בנסיבות המקרה, אין כל מקום להורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר, ואף אין הצדקה להורות על עריכת תסקיר מעצר בעניינו.

5. למען השלמת התמונה, יצוין כי בדיון שנערך ביום 16.9.2016 הסכימה באת-כוחו של ערן לקיומן של ראיות לכאורה, ובית המשפט הורה על עריכת תסקיר בעניינו. ביום 29.9.2016, לאחר שנתקבל התסקיר ובהסכמת המשיבה, הורה בית המשפט על שחרורו של ערן למעצר בית מלא בביתו, בפיקוח ובערבויות.

הערר

6. מכאן הערר שלפניי, במסגרתו טוען העורר כי בית המשפט המחוזי שגה עת החליט על מעצרו עד לתום ההליכים. תחילה, העורר טוען כי בית המשפט המחוזי טעה בקביעתו כי לא חל כרסום משמעותי בראיות. בעניין זה, העורר סבור כי בית המשפט המחוזי לא ייחס משקל מספק לכך ששניים מבין ארבעת המעורבים – סלימאן וסאני – אינם בנמצא, וכן לכך שהעורר עצמו מסר לחוקרים את פרטיו של אחד השותפים ולא נעשה דבר על מנת לאתרם. כן טוען העורר כי בית המשפט המחוזי לא התחשב דיו בכך שאין לו עבר פלילי בתחום הסמים. העורר מוסיף וטוען כי בית המשפט המחוזי שגה גם בהחלטתו שלא להורות על עריכת תסקיר מעצר שייבחן האם קיימת חלופה שתאין את המסוכנות הנשקפת ממנו. זאת, בפרט עת ערן שוחרר לחלופת מעצר בתנאים מגבילים.

7. יתרה מכך, העורר מצביע על טעויות נוספות שנפלו לידיו בהחלטת בית המשפט המחוזי, וביניהן: התעלמות מטענת באת-כוחו כי פנה לעזרה והגנה מהחוקרים עקב איומים על חייו וחיי משפחתו על ידי סלימאן; התעלמות ממצבו הבריאותי הקשה; התעלמות מהסתירות הרבות שקיימות, לדידו, בהודעותיו של ערן; מיקומו כשותף מרכזי במעשים; נתינת משקל יתר ופרשנות שגויה לגרסאות שמסר לחוקרים; והאופן שבו השווה בינו לבין ערן. בהמשך לכך, העורר טוען כי, לשיטתו, הפער בין מצבו – כמי שנותר במעצר ואף לא נשלח לתסקיר מעצר, לבין מצבו של ערן – ששוחרר לחלופת מעצר לאחר שנערך תסקיר בעניינו, חוטא לעקרון השוויון ואף עולה כדי אפליה. לבסוף, העורר טוען כי, לשיטתו, בית

המשפט המחוזי לא התחשב דיו גם באפשרות שערן בחר ממניעים אישיים "להפיל" את כל האחריות עליו.

8. מנגד, המשיבה טוענת כי החלטת בית המשפט המחוזי מנומקת ונחרצת ואין כל מקום להתערב בה. תחילה, באשר לקיומן של ראיות לכאורה, המשיבה מדגישה כי בית המשפט המחוזי קבע כי קיימת בעניינו של העורר תשתית ראייתית מוצקה ואיתנה. כמו כן, המשיבה מצביעה על כך, שלהבדיל מטענת העורר, אין מדובר בגרסה מול גרסה, כי אם בגרסתו המפלילה של ערן לדברים אל מול שתיקתו של העורר. בהמשך לכך, המשיבה עומדת על ההבדלים הקיימים בין העורר לבין ערן, וכן על עילות המעצר החזקות שקיימות בעניינו של העורר, כאשר לצד המסוכנות הנשקפת ממנו קיים גם חשש ממשי ששחרורו יביא לשיבוש מהלכי משפט ולהימלטותו מהדין.

9. יצוין, כי בדיון שנערך בפניי ביום 16.11.2016, העורר חזר בו מהשגותיו על קיומן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו, ומיקד את עררו לעניין אי-שליחתו לקבלת תסקיר שירות מבחן.

דיון והכרעה

10. לאחר שעיינתי בהודעת הערר ובהחלטתו של בית המשפט המחוזי, ולאחר ששמעתי את טענות הצדדים בפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

11. במקרה דנן, מתקיימת בעורר עילת מעצר מרכזית של מסוכנות, באשר כתב האישום מייחס לו ביצוע עבירת סמים – המקימה חזקת מסוכנות סטטוטורית מכוח סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק המעצרים, כך שמעצר הוא הכלל וחלופת מעצר היא החריג. אני רואה להרחיב בנקודה זו, וזאת בפרט נוכח חומרתם הרבה של המעשים בהם העורר מואשם, שעיקרם יבוא בצוותא בדרך מתוחכמת של מעל קילוגרם וחצי של קוקאין למדינת ישראל. כמו כן, לא למותר להזכיר את קביעתו של בית המשפט המחוזי כי התשתית הראייתית להוכחת אשמתו של העורר במיוחס לו בכתב האישום "מלאה, מבוססת, איתנה ומוצקה", ואף העורר עצמו זנח את השגותיו בעניין זה.

12. כאמור, העורר ממקד את טענותיו בהחלטתו של בית המשפט המחוזי שלא להזמין בעניינו תסקיר מעצר, וזאת בייחוד לאחר שערן, גיסו, שוחרר לחלופת מעצר לאחר שהוגש בעניינו תסקיר. אקדים ואומר כי בית המשפט המחוזי עמד בהרחבה ובפירוט על השוני הניכר שבין השניים, ומקובלת עלי מסקנתו כי – להבדיל מעניינו של ערן – אין מקום להזמין תסקיר מעצר בעניינו של העורר. ודוק, וכפי שהטעים בית המשפט המחוזי, ההבדלים בין העורר לבין ערן רבים הם, וביניהם ניתן למנות את חלקו של העורר בפרשה למול חלקו של ערן; את העובדה כי יבוא מנועים הוא תחום עיסקו של העורר; ואת התנהלותו של העורר בחקירה – שבחר לשתוק בחלקים נרחבים מחקירתו, למול התנהלותו של ערן – שמסר גרסה מפורטת וכוללת של האירועים, קיבל על עצמו אחריות והודה באופן גורף על חלקו בפרשה.

13. יתרה מכך, ניכר כי בית המשפט המחוזי שקל את כלל השיקולים הרלבנטיים לשאלת מעצרו של העורר, וסבורני כי בצדק קבע כי, בנסיבות המקרה דנן, אין כל מקום לחלופת מעצר, ו"וממילא גם אין הצדקה להזמין תסקיר מעצר שעה שעל פני הדברים אף חלופה לא תיכון". משאלה הם פני הדברים, אין בידי לקבל את הערר ודינו להידחות.

14. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ז בחשון התשע"ז (17.11.2016).

ש ו פ ט
